

Тернопільський національний
медичний університет імені
І.Я. Горбачевського Міністерства
охорони здоров'я України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради

«14» травня 2020 року № 4

Наказ в.о. ректора Тернопільського
національного медичного
університету
імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я
України

«13» травня 2020 року № 101

ПОРЯДОК

реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цей Порядок розроблений на виконання вимог Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року, наказу МОН України №1646 від 28 грудня 2019 року «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» та визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (далі – Університет).

1.2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

- *кривдник (булер)* – учасник освітнього процесу, в тому числі неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

- *потерпілий (жертва булінгу)* – учасник освітнього процесу, в тому числі неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);

- *спостерігачі* – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

- *сторони булінгу (цькування)* – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

• Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

1.3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в Університеті, є:

замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

неврівноважена поведінка;

агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

різка зміна звичної для неповнолітньої особи поведінки;
уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
відлюдкуватість, уникнення спілкування;
ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;

занижена самооцінка, наявність почуття провини;

поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;

демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

схильність до пропуску навчальних занять;

відмова відвідувати Університет з посиланням на погане самопочуття;

депресивні стани;

аутоагресія (самоушкодження);

суїцидальні прояви;

явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);

намагання приховати травми та обставини їх отримання;

скарги неповнолітньої особи на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей;

вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;

наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;

наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

Даний перелік проявів булінгу (цькування) не є вичерпним та може свідчити не лише про наявність випадків булінгу (цькування), а й про інші прояви насильства.

1.4. До булінгу (цькування) в Університеті належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні Університету та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами Університету під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи Університету, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою керівника Університету, в тому числі дорогою до (із) Університету.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

... умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;

інші правопорушення насильницького характеру.

1.5. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в Університеті є:

служба освітнього омбудсмена;

служби у справах дітей;

центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

органи місцевого самоврядування;

ректор;

МОЗ України;

територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Університеті діють в межах повноважень, передбачених чинним законодавством та цим Порядком.

1.6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Університеті згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

1.7. Педагогічні, науково-педагогічні та інші працівники Університету у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), **зобов'язані:**

вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;

за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;

повідомити ректора та принаймні одного з батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

2. ПОДАННЯ ЗАЯВ АБО ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В УНІВЕРСИТЕТІ

2.1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, ректора або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в Університеті.

В Університеті заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає ректор.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2.2. Ректор у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі – Комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

3. СКЛАД КОМІСІЇ, ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЇЇ ЧЛЕНІВ

3.1. Склад Комісії затверджує наказом ректор.

Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

3.2. Склад Комісії формується з урахуванням основних завдань Комісії.

Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та **не менше ніж п'яти її членів.**

До складу Комісії входять педагогічні, науково-педагогічні працівники Університету, у тому числі практичний психолог Університету.

Окрім цього, до участі в засіданні Комісії можуть залучатись представники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, батьки або інші законні представники неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в Університеті.

3.3. Головою Комісії є ректор.

Голова Комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на Комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду.

Голова Комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена Комісії. У разі відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник голови Комісії.

У разі відсутності голови Комісії та заступника голови Комісії обов'язки голови Комісії виконує один із членів Комісії, який обирається Комісією за поданням її секретаря.

У разі відсутності секретаря Комісії його обов'язки виконує один із членів Комісії, який обирається за поданням голови Комісії або заступника голови Комісії.

У разі визначення іншого голови чи секретаря Комісії необхідно **забезпечити відсутність конфлікту інтересів** з метою уникнення ситуацій упередженого розгляду та з'ясування обставин та прийняття Комісією неправомірних рішень.

3.4. Секретар Комісії забезпечує підготовку проведення засідань Комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях Комісії, ведення протоколу засідань Комісії.

3.5. Член Комісії має право:

ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

висловлювати окрему думку усно або письмово;

вносити пропозиції до порядку денного засідання Комісії.

3.6. Член Комісії **зобов'язаний**:

особисто брати участь у роботі Комісії;

не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови Комісії;

брати участь у голосуванні.

3.7. Про свої права та обов'язки члени Комісії повинні бути ознайомлені секретарем Комісії, особливо щодо дотримання принципу конфіденційності, про що **письмово інформуються під особистий підпис**.

4. ПОРЯДОК РОБОТИ КОМІСІЇ

4.1. Метою діяльності Комісії є:

- припинення випадку булінгу (цькування) в Університеті;
- відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування);
- з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;
- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

4.2. Діяльність Комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Конституції України, Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

4.3. До завдань Комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників неповнолітніх сторін булінгу (цькування);
- отримання письмових висновків практичного психолога Університету;
- збір відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- отримання експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
- отримання інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (мережі Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо);
- отримання іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;
- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення Комісією **про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві**, до завдань Комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді *(відповідне рішення зазначається у протоколі засідання Комісії)*;
- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин *(відповідне рішення зазначається у протоколі засідання Комісії)*;
- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі, де стався випадок булінгу (цькування) *(відповідне рішення зазначається у протоколі засідання Комісії)*;

- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

- надання рекомендацій для педагогічних, науково-педагогічних працівників Університету щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками (відповідне рішення зазначається у протоколі засідання Комісії);

- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування) (відповідне рішення зазначається у протоколі засідання Комісії).

4.4. Формою роботи Комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання Комісії визначає її голова.

4.5. Засідання Комісії є правомочним у разі участі в ньому **не менш як двох третин** її складу.

4.6. Секретар Комісії **не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання** Комісії, повідомляє членів Комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам Комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

4.7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні Комісії, приймаються шляхом **відкритого голосування більшістю голосів** від затвердженого складу Комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови Комісії є вирішальним.

4.8. Під час проведення засідання Комісії секретар Комісії веде протокол засідання Комісії за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку.

Для забезпечення достовірності протоколу та уникнення можливих довільних тлумачень позиції та висловлювань учасників засідання, під час засідання Комісії може вестись аудіозапис, про що попереджаються учасники засідання Комісії.

4.9. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності Комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд Комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

4.10. Голова Комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення Комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

4.11. Строк розгляду Комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в Університеті та виконання нею своїх завдань **не має перевищувати десяти робочих днів** із дня отримання заяви або повідомлення ректором.

5. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) В УНІВЕРСИТЕТІ

5.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Університеті має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

5.2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Університеті ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним, науково-педагогічним колективом Університету і батьками (законними представниками) неповнолітнього здобувача вищої освіти;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної неповнолітньої особи;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;
- гендерної рівності;
- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів Університету.

5.3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Університеті є:

- створення безпечного освітнього середовища в Університеті, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в Університеті;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);
- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

5.4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Університеті відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Університеті (далі – План).

Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує ректор в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в

Університеті, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в Університеті.

Заплановані заходи повинні:

- спрямовуватись на задоволення потреб Університету у створенні безпечного освітнього середовища;
- мати вимірювані показники ефективності;
- залучати всіх учасників освітнього процесу.

План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року ректор забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін.

Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

5.5. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Університеті, належать заходи щодо:

5.5.1. Організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо);

5.5.2. Організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;

5.5.3. Контролю за використанням засобів електронних комунікацій неповнолітніми здобувачами вищої освіти під час освітнього процесу;

5.5.4. Розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:

- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;
- здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
- відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;
- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;

- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;

5.5.5. Підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

5.5.6. Створення в Університеті культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ). ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ

6.1. Відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого є **адміністративним правопорушенням**.

6.2. Окрім цього, якщо потерпілій особі від булінгу (цькування) завдано матеріальної шкоди та/або різного ступеня тілесні ушкодження, винна особа буде додатково притягнена до **цивільної та/або кримінальної відповідальності**.

6.3. **Заходи виховного впливу** – це заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу (цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки у міжособистісних стосунках.

6.4. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) є обов'язковими незалежно від результатів здійснення провадження у справі про адміністративне правопорушення за статтею «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу».

6.5. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) в Університеті застосовуються з метою:

- відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку;
- недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування);
- загальної превенції випадків булінгу (цькування) у закладі освіти.

6.6. Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Університеті, зокрема:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

Моніторинг ефективності застосування заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування) та необхідність їх коригування визначає Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Університеті на черговому засіданні.

6.7. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними, науково-педагогічними працівниками Університету, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Університеті під час реалізації заходів виховного впливу діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

6.8. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснюють у межах своїх посадових обов'язків **практичний психолог Університету**, зокрема:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Даний Порядок затверджується вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.2. Зміни та/або доповнення до цього Порядку вносяться за тією самою процедурою, що регламентована для його прийняття.

8. ДОДАТКИ

8.1. Протокол засідання комісії розгляду випадків булінгу (цькування) в Тернопільському національному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України.

ПОГОДЖЕНО:

Т.в.о. начальника

юридичного відділу

(підпис)

(ГПБ)

« _____ »

_____ 20 р.